

Posudek diplomové práce *Generační proměny skautských idejí po roce 1945 na příkladu 18. střediska Kruh Venduly Novákové*, Pracoviště orální historie – soudobé dějiny, Fakulta humanitních studií UK, 2016.

Vendula Nováková předkládá k obhajobě diplomovou práci, v níž zachycuje pohled na ideje skautského hnutí v Československu po roce 1945, a to prostřednictvím osobní zkušenosti čtyř skautských generací. Práci zaměřuje na 18. středisko Kruh v Praze. Po přečtení celého textu musím říci, že se jedná o dílo rozhodně zdařilé. K velkým přednostem patří metodologická část, kde autorka popisuje celý výzkum, od teoretického vymezení jednotlivých generací, přes kontaktování narátorů a narátorek, až po finální sběr rozhovorů a jejich zpracování. Zdařilý je také popis toho, jakým způsobem autorka přistoupila k analýze dat.

Samotný výzkum je vhodně zasazen do kontextu vývoje československého skautingu i historie zkoumaného střediska Kruh. Na tomto základě už pak autorka reflektuje dílčí témata, o nichž s narátory hovořila, konkrétně vstup do oddílu, skautský slib, ideály, vedení oddílu, program.

Velmi oceňuji množství rozhovorů, z nichž autorka vychází – celkem dvacet rozhovorů, z toho šest se ženami. Výběr narátorů navíc pokrývá hned čtyři generace skautů/skautek (od té nejstarší narozené ve 20. letech až po generaci narozenou v letech 80.) To autorce následně umožňuje sledovat vývoj hodnot skautského hnutí v podstatě v průběhu celého poválečného období. Sledované hodnoty mimochodem velmi pěkně definuje a zobrazuje jejich vývoj v tabulce na straně 69.

Práce má však také několik nedostatků. Jednak diplomantka uvádí, že výzkum je veden pomocí metody orální historie (s. 9), nicméně sama na jiném místě uvádí, že výzkum probíhal „formou rozhovoru podle návodu“ (s. 20). K orální historii se pak vrací například v části reflektující průběh rozhovoru. Zdařilou metodologickou kapitolu tak kazí dojem určité „nevyjasněnosti“ toho, zda pracuje či nepracuje metodou orální historie. Řekla bych, že na svou metodu rozhovoru aplikuje některé principy vedení orálněhistorického rozhovoru. Což není špatně, mělo by to však být jasně řečeno. Za nadbytečné považuji zařazení podkapitoly „genderové rozdělení“ o rozsahu dvou odstavců a vágního závěru, že z genderového hlediska nebyly mezi odpověďmi mužů a žen rozdíly. Ani nemohly být, pokud se výzkumné otázky nevztahovaly k genderové problematice. Tato část proto působí poněkud „násilně“, jako kdyby autorka cítila povinnost gender alespoň zmínit, protože se to „sluší“ či je to „moderní“.

Pak už mám v podstatě jen formální připomínky, jako je nejednotné (a ne příliš dobře zvládnuté) formátování a editace textu a často poněkud těžkopádný styl psaní. Naopak oceňuji, že až na několik drobných výjimek nejsou v textu pravopisné chyby (bohužel to již dnes nebývá pravidlem). Nedostatky, které zmiňuji, by samozřejmě dokázala odstranit dodatečná redakce textu. Skutečností zůstává, že práce Venduly Novákové je

velmi zdařilá, tudíž navrhuji hodnocení 1–2 s tím, že bych ráda, aby diplomantka po dobře zvládnuté obhajobě odešla s jedničkou.

V rámci obhajoby bych se autorky ráda blíže zeptala na její insiderství, které bezpochyby bylo pro zpracování tématu a interakce s narátory/narátorkami klíčové. V textu mluví o výhodách této pozice; existovaly však také nějaké nevýhody? Zajímá mě také, zda sama cítila nějakou „svázanost“ s narátory, obecně se skautskou komunitou, například při reflexi kontroverzních témat? Typickým příkladem by mohla být problematika spolupráce se Státní bezpečností, která je v textu podána poměrně „idylicky“ – viz citace z rozhovoru na str. 42.

Práci hodnotím známkou 1–2, výsledná známka v závislosti na průběhu obhajoby.

Posudek vypracovala:

Lenka Krátká

22. 7. 2016